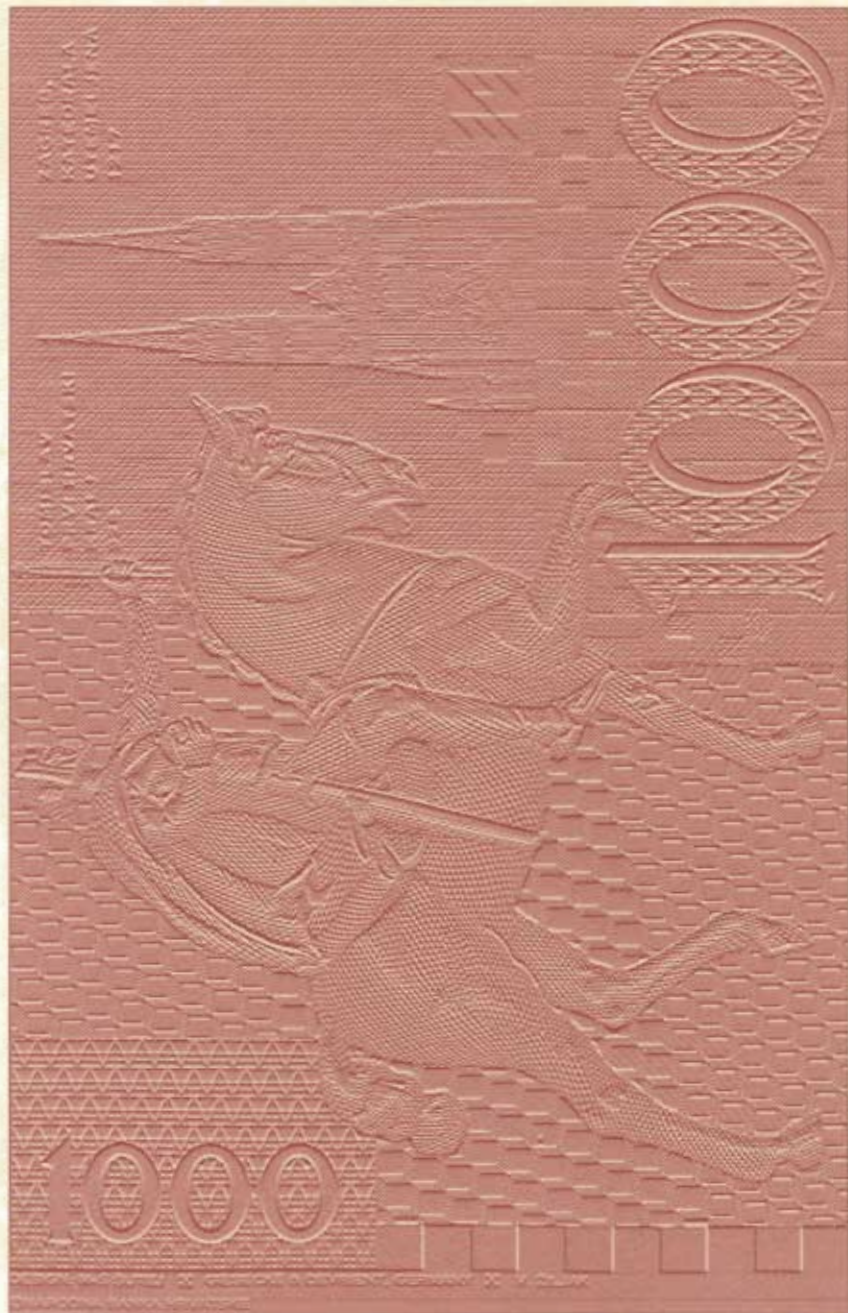

NARODNA BANKA HRVATSKE

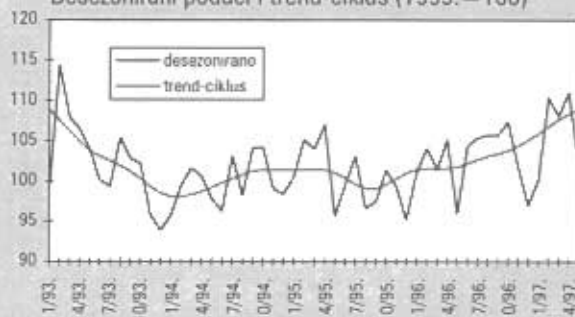
BILTEN

GODINA II SRPANJ 1997
BROJ 17

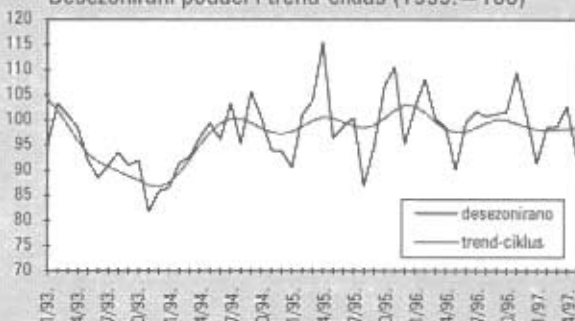
INDUSTRIJA

U razdoblju od siječnja do svibnja industrijska je proizvodnja dosegla međugodišnji kumulativni rast od 4,0%, a uzlazni trend se nastavlja i u mjesecu svibnju. Ovakvo kretanje industrije nije "usamljeno" nego pridruženo rastu ostalih domaćih aktivnosti kakve su promet u trgovini na malo, efektivni sati rada u graditeljstvu, posjet turista i ostvarena noćenja, prometna i dr. djelatnosti koje daju osnovu za prihvatljiv rast gospodarstva u ovoj godini. Na razini područja djelatnosti veći rast od prosječnoga ima opskrba električnom energijom, plinom i vodom, 24,8%, slijedi rudarstvo i vađenje s umjerenim rastom od 1,5%, dok se preradiivačka industrija svojom proizvodnjom nalazi na prošlogodišnjoj razini zaustavljajući jači ukupni rast. Desezonirane vrijednosti u ovoj godini rastu po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,3%, a u prošloj 0,3%. Prosječna trendna vrijednost u ovoj godini veća je od prošlogodišnje za 4,7%, dok je njezina vrijednost s kraja svibnja veća od kraja godine za 3,6%. Dvije najveće grane preradiivačke industrije i dalje padaju, a njezino održavanje na sadašnjem nivou potpomaže rast manjih propulzivnijih industrija. Spomenimo samo one koje imaju ponder veći od 2% a bilježe stalni rast: proizvodnja tekstila, proizvodnja proizvoda od papira, izdavačka djelatnost, proizvodnja guma i plastike, metalna i strojarska industrija, telekomunikacijska oprema, proizvodnja namještaja te proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava. Ova posljednja je zanimljiva iz razloga što se iza nje "skriva" brodogradnja i tračnička vozila. Njezin proizvod nije zanemariv obzirom na godišnji rast krajem prošlog mjeseca od 8,4% te sadašnji od 4,6%, a uglavnom je namijenjen inozemnom tržištu.

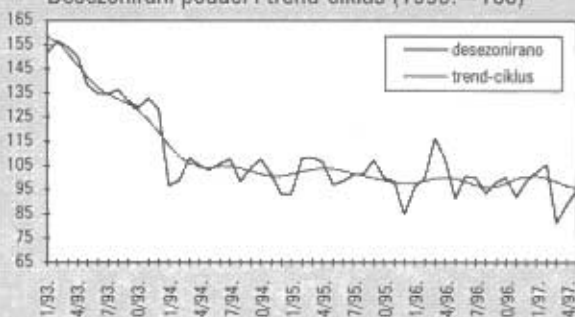
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA UKUPNO
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

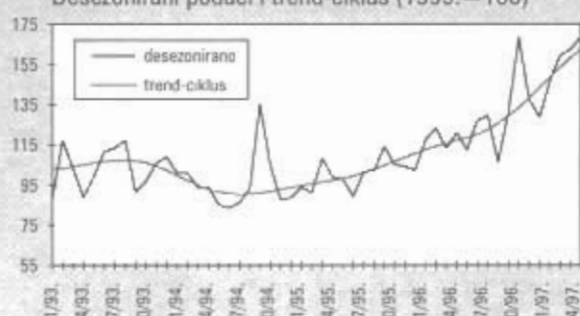
PROIZVODNJA HRANE I PIĆA
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

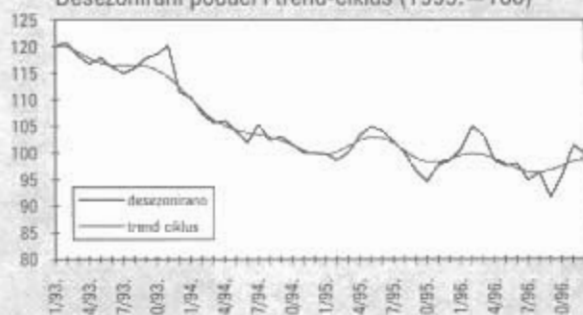
PROIZVODNJA KEMIJA I KEMIJSKIH PROIZVODA
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

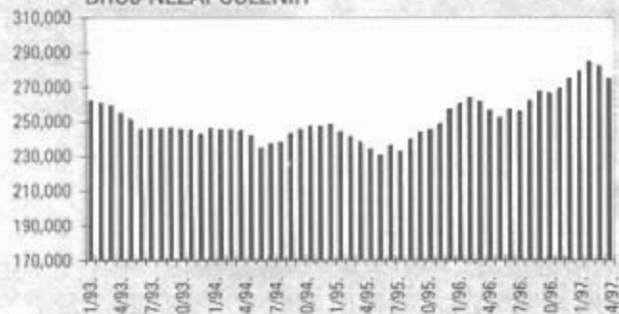
**OPSKRBA EL. ENERGIJOM,
PLINOM, PAROM I TOPLOM VODOM**
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA U INDUSTRIJI
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

BROJ NEZAPOSLENIH

Samo u travnju izvoz grupe proizvoda za investicije porastao je za 113,7% u kunskom iskazu, dok je za četiri mjeseca porastao 14,7% na godišnjoj razini. Kako je brodograđevna industrija reprodukcijски ovisna o ostalim domaćim industrijama to je od općeg interesa učiniti brodogradnju zdravom i profitabilnom. Rezultati koje ostvaruje domaća industrija i nisu za podcjenjivanje ako se zna da industrija još uvijek pati od tehnološkog zaostatka, zaokreta na tržištu, vlastite neprofitabilnosti, velikog broja zaposlenih, nedostatka investicija da se započnu ili dovrše neki projekti. Razmjena roba s inozemstvom proizvedenih u ukupnoj industriji u proteklih četiri mjeseca imala je deficit. Kunski je izvoz na godišnjoj razini porastao 17,2%, a uvoz 26,8%. Novi bilateralni pregovori o slobodnoj razmjeni s tranzicijskim zemljama, put do CEFTA-e i općenito deregulacija trgovanja, donosit će u budućnosti veću razmjenu i više deviza. Zalihe gotovih proizvoda još uvijek nisu objavljene uspostavljanjem novog statističkog sustava te se ne zna oslobađaju li proizvođače dodatnih troškova i odgovaraju li proizvedeni industrijski proizvodi sve istančanim zahtjevima potrošača.

Nezaposlenost zabilježena u svibnju najniža je u ovoj godini, a mogla bi se protumačiti vraćanjem uobičajenih sezonskih karakteristika kada nezaposleni s početka ljetnih mjeseci nalaze utočište u sezonskim poslovima građevinarstva te ugostiteljstva i turizma. Objavljena anketa Državnog zavoda za statistiku o zaposlenima i nezaposlenima, prema definiciji Međunarodne organizacije rada (ILO), s kraja prošle godine potvrđuje stopu nezaposlenosti od 10%.

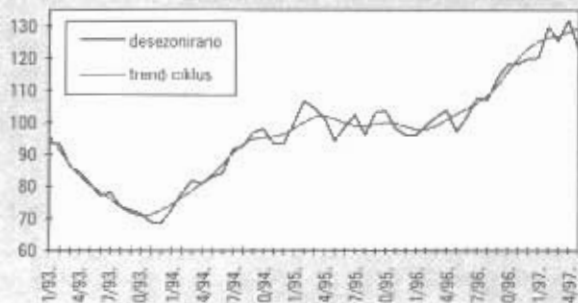
TRGOVINA

Trgovačka djelatnost bilježi i dalje visoki rast. U proteklih pet mjeseci promet u trgovini na malo realno je porastao za 25,7% u odnosu na usporedivo razdoblje prethodne godine, a samo u svibnju je promet na godišnjoj razini veći za 26,1%. Potrošači su sve više izloženi oglašavanju i ponudi prihvatljivih potrošačkih aranžmana. Posebno manje banke olakšavaju mogućnost posudbe u potrošačke svrhe pa je sve lakše doći do trajnih dobara. Sve ovo ima odraza na stalni porast prometa u trgovini. U razdoblju siječanj-svibanj trgovina na veliko realno je porasla za 9,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Zalihe u trgovini na malo zaostaju za proslogodišnjima za 4,7%, a u trgovini na veliko 6,4%.

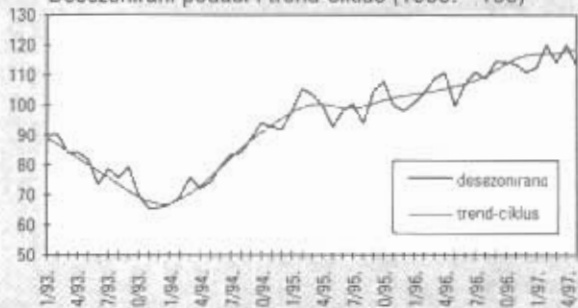
GRADITELJSTVO, PROMET I TURIZAM

Gradevinska aktivnost i dalje u znatnoj mjeri doprinosi rastu ukupne gospodarske aktivnosti, a to se vidi kroz ostvareni broj sati rada i vrijednost izvršenih radova. Broj sati rada u četiri mjeseca veći je od ostvarenih sati prošle godine za 18,3%, a vrijednost izvršenih radova za nominalno 50,9%. U narednim mjesecima uz sezonsko obilježje ove djelatnosti navedena dva pokazatelja mogla bi imati još veći rast potaknut obnovom i izgradnjom pripojenog istočnog dijela zemlje. Fizički pokazatelji stambene izgradnje za prvi kvartal pokazuju da je površina završenih stanova manja za oko 10%, a stanova u izgradnji veća za 2,2% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Rokovi završetka radova uglavnom nisu zadovoljeni tako da je u prvom kvartalu završeno svega 11% predviđenog broja stanova.

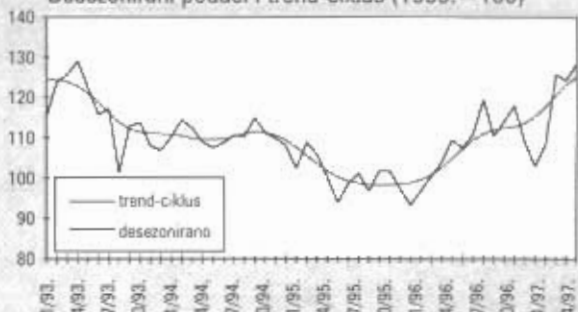
INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA MALO
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA VELIKO
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

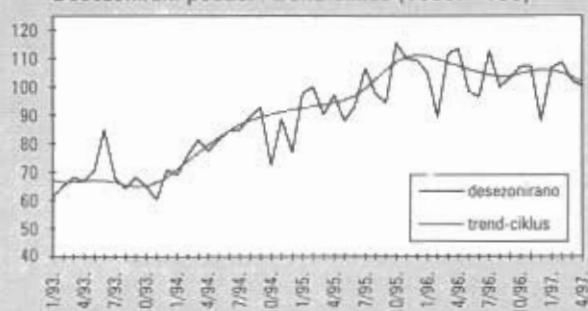

EFEKTIVNI SATI RADA U GRADITELJSTVU
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

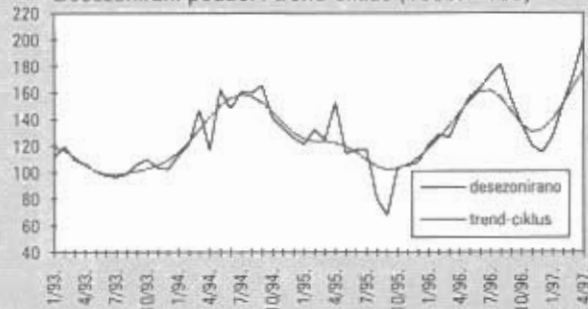
PROMET - PREVEZENA ROBA

Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

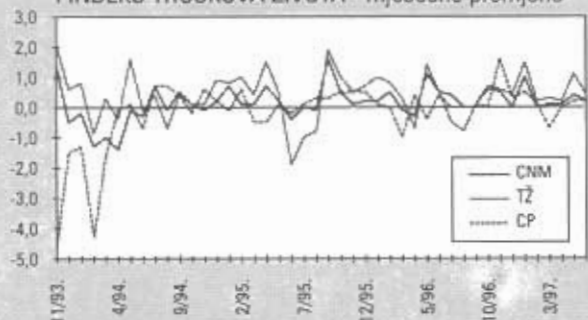

NOĆENJA TURISTA

Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

CIJENE NA MALO, CIJENE PROIZVOĐAČA I INDEKS TROŠKOVA ŽIVOTA - mjesečne promjene

Djelatnost prometa bilježi u četiri mjeseca međugodišnji porast prevezenih putnika od 4,5% te pad prevezene robe od 0,5%. U prijevozu putnika u ovoj godini i dalje najveći udio ima cestovni prijevoz (80,8%), potom slijedi željeznički, pomorski i na zadnjem mjestu zračni prijevoz. U prijevozu tereta prednjači pomorski prijevoz (62,3%), slijedi željeznički (17,5), dok se ostatak odnosi na ostale vrste prijevoza.

Optimistična turistička očekivanja za ovu godinu već se ostvaruju u prvoj polovici, kada još ljetna sezona nije niti otpočela. Na izmaku travnja imali smo porast noćenja od 21,8%, a zemlju je u ovoj godini posjetilo oko 560 tisuća gostiju, odnosno više za 15% od istog razdoblja prošle godine. Najviše inozemnih gostiju došlo je iz Italije (25,7%), Njemačke (15,3%), Austrije (14,4), itd. Ostvareni rezultati su svakako bolji od ratnih godina, ali zaostaju za prijeratnom 1990. godinom. Oživljavanje turizma pomoći će pokretanju gospodarske aktivnosti, kako proizvodnje tako i usluga, u primorskim regijama, a onda i čitavoj zemlji. Aktivnost u turizmu privući će i zaposliti nezaposlene barem u sezoni.

CIJENE

U lipnju bilježimo blagi rast svih agregatnih indeksa cijena.

Cijene na malo su u lipnju porasle 0,2% u odnosu na svibanj. Od pojedinih grupa proizvoda najviše su porasle cijene poljoprivrednih proizvoda sa sezonskim proizvodima za 1,6%, te poljoprivrednih proizvoda bez sezonskih proizvoda za 1,0%. Kod ostalih kategorija rast cijena je minimalan, dok kod duhana bilježimo stagnaciju cijena. Kod usluga također bilježimo minimalan rast cijena od 0,2%.

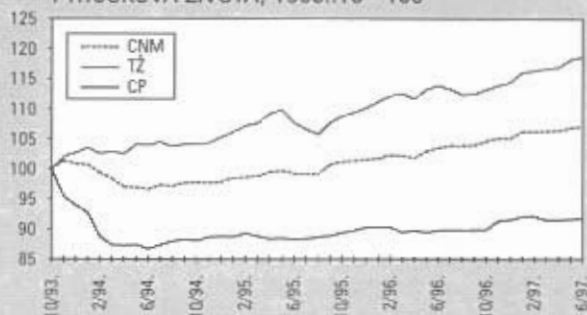
Godišnji rast cijena na malo je umjeren. U prvih šest mjeseci ove godine cijene su u prosjeku porasle 3,8% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Cijene roba su u prosjeku porasle 2,7%, dok su cijene usluga porasle za 8,6%.

Troškovi života su u lipnju porasli 0,4% u odnosu na svibanj. Ako promatramo strukturu, zamijetit ćemo da su u lipnju troškovi života kod roba porasli 0,4%, među kojima najveći rast bilježimo kod obrazovanja, kulture i razno-ode 1,4%, te stanovanja i prehrane 0,5%. Kod usluga bilježimo rast troškova života od 0,3% u odnosu na svibanj.

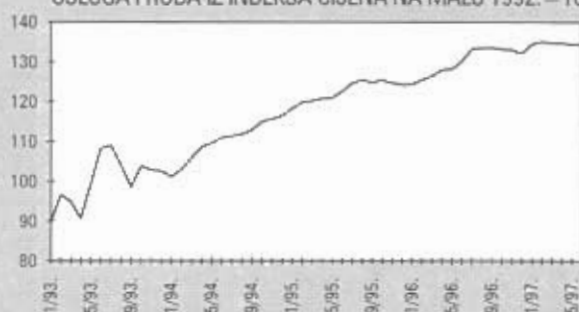
Kod indeksa cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima u lipnju bilježimo rast od 0,2% u odnosu na svibanj. Proizvođačke cijene robe za široku potrošnju su porasle 0,6%. Proizvođačke cijene reprodukcijskog materijala su pale za minimalnih 0,1%, dok su proizvođačke cijene sredstava rada ostale na nivou iz prošlog mjeseca. Od pojedinačnih grupa proizvoda u lipnju su u odnosu na svibanj najviše porasle cijene proizvodnje ugljena 14,6%, proizvodnje nemetalnih minerala (bez građevnog materijala) 5,8%, te proizvodnje kemijskih proizvoda 1,9%. U istom razdoblju najviše su pale cijene u proizvodnji nafte i zemnog plina 6,1%.

Varijacije relativnih cijena su i u lipnju ostale na niskoj razini što govori o nastavku razdoblja stabilnih cijena.

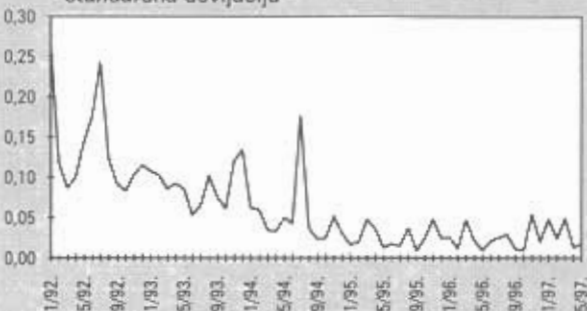
INDEKS CIJENA NA MALO, CIJENA PROIZVOĐAČA I TROŠKOVA ŽIVOTA, 1993.:10=100

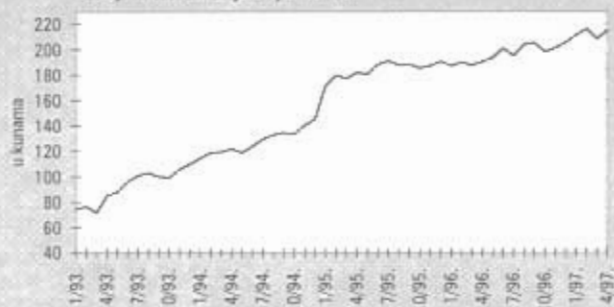
INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUŽIVIH DOBARA MJEREN KAO OMJER CIJENA USLUGA I ROBA IZ INDEKSA CIJENA NA MALO 1992.=100

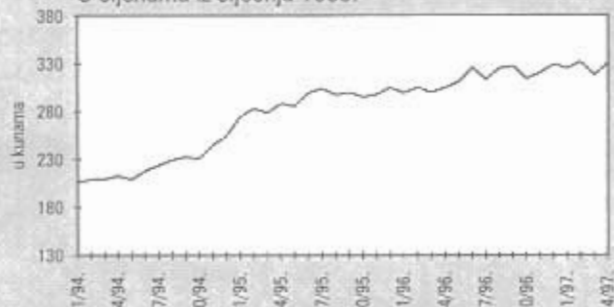
VARIJACIJE RELATIVNIH CIJENA U INDUSTRIJI - standardna devijacija -

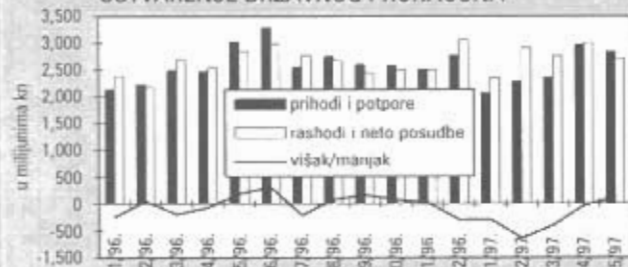
PROSJEČNA REALNA NETO PLAĆA
U cijenama iz siječnja 1993.

PROSJEČNA REALNA BRUTO PLAĆA
U cijenama iz siječnja 1993.

OSTVARENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

PLAĆE I DRŽAVNI PRORAČUN

Prosječna plaća isplaćena u travnju veća je od prosjeka ove godine za realno 1,1%, a od istog mjeseca prošle godine za 13,0%. U terminima bruto plaće to povećanje iznosi 1,3%, odnosno 8,4%. Kumulativno su neto plaće porasle za realno 12,7%, a bruto 8,0%. Ukupna izdvajanja koja su poslodavci morali platiti kroz plaće, naknade, poreze, doprinose te socijalne programe analizirana su samo za industriju i svojom dinamikom aproksimiraju ukupan trošak rada u čitavoj zemlji. Realno je taj trošak u četiri ovogodišnja mjeseca veći za 18,1%, a samo isplaćene plaće za realno 24%. Ovakva veća primanja zajedno s različitim oblicima naknada potiču potrošnju, potražnju, a onda i ukupnu privrednu aktivnost.

Država je na kraju svibnja imala veću ovogodišnju potrošnju od iste u prethodnoj godini za nominalno 9,0%, dok su njezini prihodi povećani svega 1,4%. Iako u petomjesečnom razdoblju prihodi nisu bili dostatni za pokrivanje rashoda, sam svibanj je prvi ovogodišnji mjesec s pozitivnim stanjem na računu države. Među izdacima smanjeni su jedino izdaci za dobra i usluge za 7,6%, dok su izuzetno povećani izdaci na plaćanje kamata, 76,0%. U strukturi poreznih prihoda manji su prihodi od poreza na dohodak, trošarina i tzv. ostalih poreza. Zabilježen je izrazit pad kapitalnih prihoda od 74%. Država se uspijeva boriti s tekućim debelansom prihoda i rashoda zaduživanjem u inozemstvu (kreditima međunarodnih financijskih institucija i plasmanom državnih obveznica na međunarodnom tržištu) te u isto vrijeme podmiruje obveze prema domaćim sektorima.

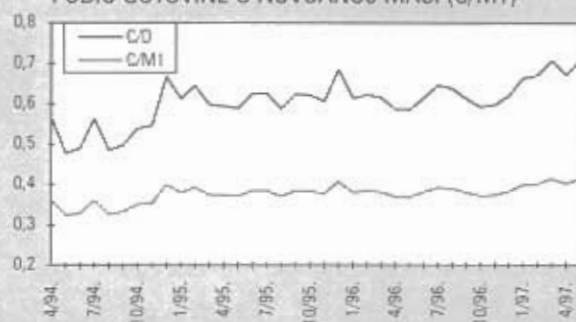
MONETARNA KRETANJA

Ostvarena monetarna kretanja u mjesecu svibnju nastavljanju trendove koji traju već nekoliko mjeseci. **Gotov novac** intenzivno raste povećavajući svoj udjel u novčanoj masi na račun depozitnog novca. **Kunski depoziti** su relativno ali i apsolutno porasli više od deviznih. **Plasmani** su nakon dva mjeseca "juriša" u svibnju malo sustali. **Država** nastavlja sa smanjivanjem (neto) dugova bankarskom sustavu.

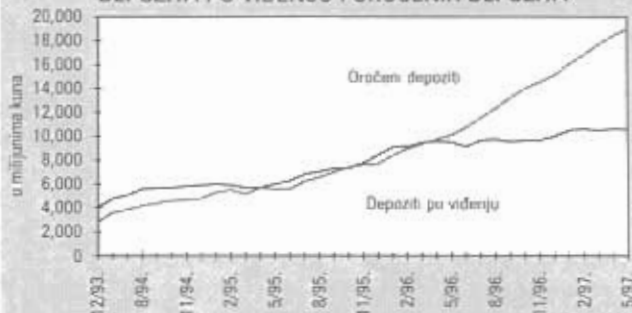
Novčana masa je u svibnju porasla za blagih 67 milijuna kuna (0,6%). To je rezultanta rasta gotovog novca od 176 milijuna kuna (3,9%) i pada depozitnog novca od 110 milijuna kuna (-1,6%). Kako novčana masa stagnira u odnosu na kraj prošle godine, najdinamičija kretanja odvijaju se u promjeni strukture novčane mase u korist gotovog novca. Divergentno kretanje gotovog i depozitnog novca u mjesecu svibnju uklapa se u taj trend. Nadalje, to utječe i na udjele pojedinih sektora u novčanoj masi. Kako se gotov novac pribraja depozitnom novcu sektora stanovništvo, kod tog sektora je 59% novčane mase.

Ubrzani rast kunskih depozita također je prisutan već duže vrijeme. U svibnju su porasli 7% u odnosu na travanj dok su devizni depoziti u istom periodu porasli 1%. No treba istaknuti da to u apsolutnim iznosima znači da su kunski depoziti povećani 280 milijuna kuna, a devizni 265 milijuna kuna. Takva "anomalija" u valutnom prirastu štednje u posljednje tri godine nije zabilježena. Kako jedna lasta ne čini proljeće, teško je ocijeniti da li smo dosli do kraja prelijevanja deviznih zaliha stanovništva u bankarski sustav. Cjelokupni porast depozita u svibnju zbio se kod oročenih depozita (606 milijuna kuna), dok depoziti po viđenju

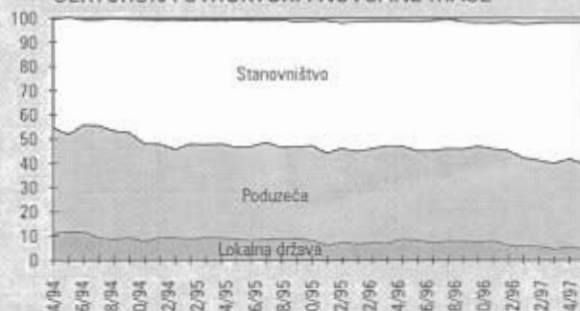
OMJER GOTOVOG I DEPOZITNOG NOVCA (C/D)
I UDIO GOTOVINE U NOVČANOJ MASI (C/M1)

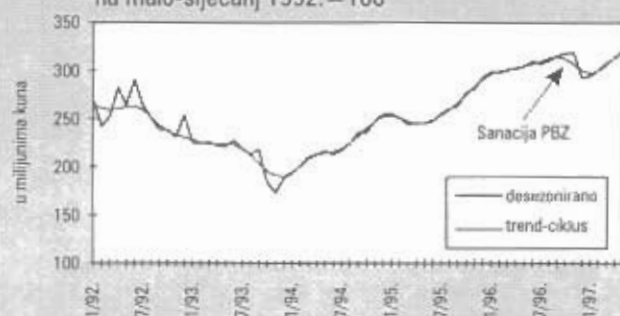
APSOLUTNI IZNOS UKUPNIH
DEPOZITA PO VIĐENJU I OROČENIH DEPOZITA

SEKTORSKA STRUKTURA NOVČANE MASE

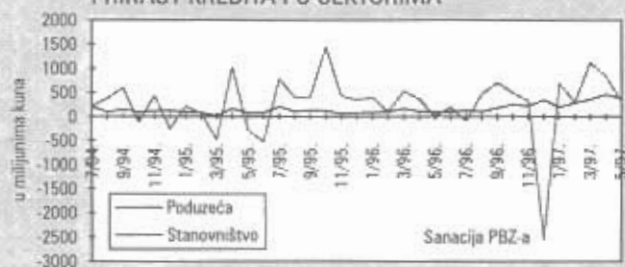
REALNI PLASMANI BANAKA
Deflacionirano indeksom cijena
na malo-siječanj 1992. = 100

VALUTNA I SEKTORSKA STRUKTURA KREDITA

PRIRAST KREDITA PO SEKTORIMA

čak bilježe i blago smanjenje (61 milijun kuna).

Rast plasmani se nakon intenzivnog ožujskog i travanjskog uzleta (1,4 i 1,5 milijarde kuna, respektivno) prepолоvio. U svibnju su plasmani porasli 725 milijuna kuna (2%). Prema valutnoj strukturi, kunski krediti povećali su se 890 milijuna kuna, dok su se devizni smanjili za 83 milijuna kuna. Prema sektorskoj strukturi kredita, krediti stanovništvu su u svibnju porasli apsolutno više nego krediti poduzećima. Točnije rast kredita kod stanovništva iznosi 378 milijuna kuna, a kod sektora poduzeća 307 milijuna kuna.

Intenziviranje rasta kredita stanovništvu također je jedan od trendova koji je prisutan već dulje vrijeme te kretanja u svibnju samo potvrđuju taj trend. Ipak nije uobičajeno da apsolutni rast kredita stanovništvu premaši rast kredita poduzećima. Pad kamatnih stopa i porast realnih primanja tog sektora, zajedno sa zaokretom poslovnih politika banaka prema tom sektoru kumuliraju efekte, pa rast kredita tom sektoru postaje sve očiti.

Neto potraživanja banaka od središnje države također se nastavljaju smanjivati. U svibnju to smanjenje iznosi 292 milijuna kuna (2%), a od početka godine ukupno smanjenje je 1,6 milijardi kuna (10%). Međutim, ovaj mjesec se ne radi o smanjenju plasmana državi, nego je država dodatno povećala svoje depozite za 304 milijuna kuna. Radi se o specifičnoj transakciji, tj. o prijenosu refinanciranih kredita iz inozemne pasiva banaka u neto odnose bankarskog sustava i središnje države. Naime, konačnim definiranjem odnosa vjerovnika Londonskog kluba i zemalja kreditora Pariškog kluba utvrđena je dinamika otplate dospjelog duga. Državu koja je preuzela taj dug, sada čeka raščišćavanje odnosa sa

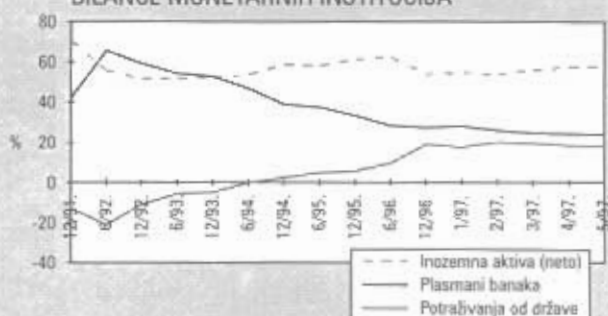
krajnim korisnicima odnosno krajnjim dužnicima u zemlji. U tom kontekstu, država je prvo prepoznala upravo one kredite čije je sama bila krajnji korisnik. Od 2,6 milijardi kuna koliko je bilo stanje refinanciranih kredita na kraju travnja, udio središnje države je 304 milijuna kuna. U svibnju je država upravo za taj iznos povećala svoje devizne depozite kod poslovnih banaka. Ta transakcija je na slijedeći način utjecala na osnovni identitet monetarne statistike $NDA = M4 - NFA$: povećanje neto inozemne aktive (kroz smanjenje inozemne pasive), utjecalo je na smanjenje neto domaće aktive, jer su se smanjila neto potraživanja banaka od središnje države. U svakom slučaju, trend smanjenja neto potraživanja od države, i kroz povećanje depozita, i kroz smanjenja kredita, nastavlja se.

Devizne rezerve Narodne banke povećale su se kupoprodajom deviza do 23. lipnja za 68 milijuna USD, pri čemu je emitirano 399 milijuna kuna u bankarski sustav. Država je početkom mjeseca posudila 150 milijuna kuna, koji će do kraja mjeseca biti vraćeni.

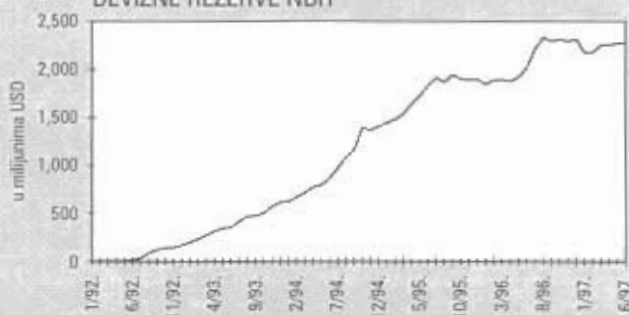
Rast primarnog novca u lipnju ostvaruje se pretežito po osnovi rasta gotovog novca, kako je i planirano projekcijom. Žiro-računi su malo viši nego krajem svibnja. Obvezna rezerva izdvojena 9. lipnja je za 30 milijuna kuna niža je nego 31. svibnja, što je posljedica smanjenja stope obvezne rezerve za 1 postotni poen.

Kod upravljanja likvidnošću, kod poslovnih banaka primjećujemo trend smanjivanja slobodnih novčanih sredstava (slobodne rezerve ili "free reserves" u terminologiji MMF-a) zamjenom za riznične zapise. Slobodna sredstva imaju oportunitetni trošak jednak prinosu na neki kratkoročni, likvidni vrijednosni papir. Tako je apsolutni iznos upisanih trezorskih

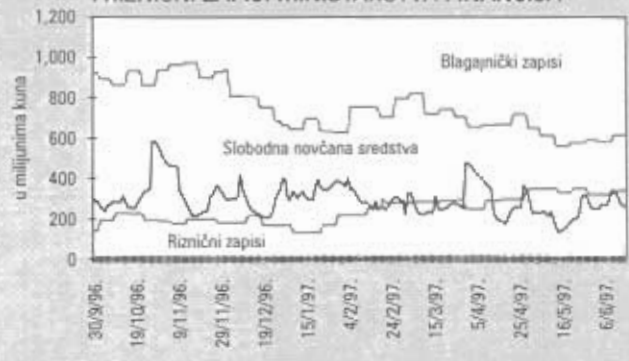
STRUKTURA AKTIVE BILANCE MONETARNIH INSTITUCIJA

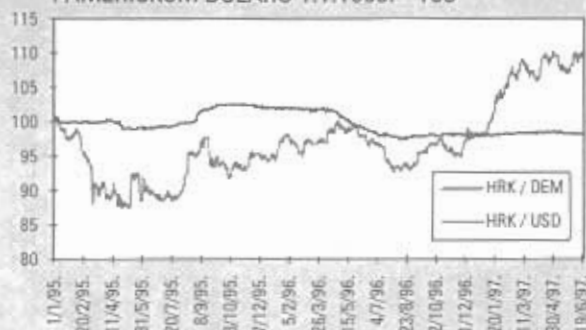
DEVIZNE REZERVE NBH

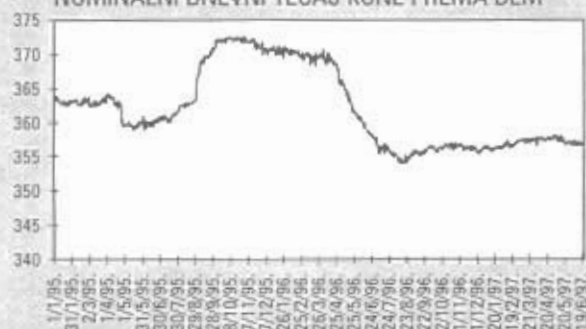
BLAGAJNIČKI ZAPISI NBH, SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA NA ŽIRO-RACUNIMA BANAKA I RIZNIČNI ZAPISI MINISTARSTVA FINACIJA

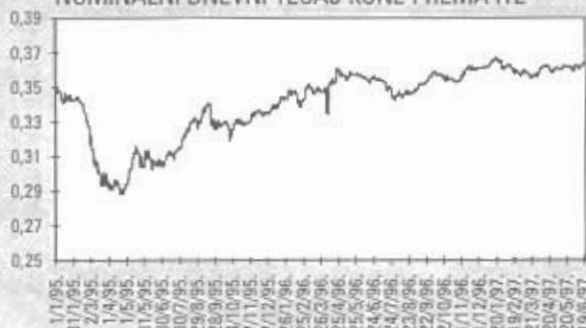
INDEKS NOMINALNOG DNEVNOG TEČAJA
KUNE PREMA NJEMAČKOJ MARKI
I AMERIČKOM DOLARU 1.1.1995. = 100

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA DEM

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA ITL

zapisa u svibnju premašio slobodna novčana sredstva banaka. To govori kako o neophodnosti postojanja kratkoročnih instrumenta tako i o postojanju "dubokog" likvidnog tržišta na kojemu se ti zapisi mogu bez većih gubitaka pretvoriti u novac.

TEČAJ

Nominalni tečaj njemačke marke u odnosu na kunu u lipnju blago je oscilirao oko srednje vrijednosti od 356.8 kuna za 100 njemačkih maraka. Ako promatramo cijelo drugo tromjesečje 1997. godine, uočava se vrlo blaga aprecijacija kune u odnosu na njemačku marku.

Nominalni tečaj američkog dolara bio je u lipnju također vrlo stabilan. Pogled na posljednja tri mjeseca otkriva tendenciju blage deprecijacije kune u odnosu na dolar. Kako su njemačka marka i američki dolar u negativnoj korelaciji, tako se ta divergentna kretanja i logična.

Talijanska lira je u posljednja 3 mjeseca također, kao i dolar, malo nominalno ojačala u odnosu na kunu.

Ipak, nominalni tečaj kune izuzetno je stabilan i svi pomaci u odnosu na druge valute su gotovo neprimjetni.

U lipnju bilježimo blagu deprecijaciju kod oba indeksa realnog efektivnog tečaja koja pratimo. Kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene pri proizvođačima bilježimo deprecijaciju od 0,1%, dok kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene na malo bilježimo deprecijaciju od 0,08%. Kod indeksa nominalnog efektivnog tečaja bilježimo deprecijaciju od 0,08%.

Najveći utjecaj na ovakvo kretanje oba indeksa realnog efektivnog tečaja u lipnju ima realna deprecijacija kune (mjereno cijenama proizvođača) u odnosu na: britansku funtu 1,2%, američki dolar 1,04% te francuski franak 0,53%.

PLATNA BILANCA

Deficit tekućeg računa je u prva dva mjeseca 1997. godine iznosio 448,8 milijuna USD što je 285,8% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Rast bilježimo i kod financijskih transakcija koje su u prva dva mjeseca iznosile 489,7 mil USD što je 414,1% više nego u prva dva mjeseca prošle godine. Devizne rezerve Narodne banke Hrvatske su u prva dva mjeseca pale za 136,2 mil USD. Neto greške i propusti su u prva dva mjeseca iznosile -177,2 mil USD. Promjene rezervi i neto grešaka i propusta najvećim se dijelom mogu objasniti jačanjem tečaja dolara početkom godine.

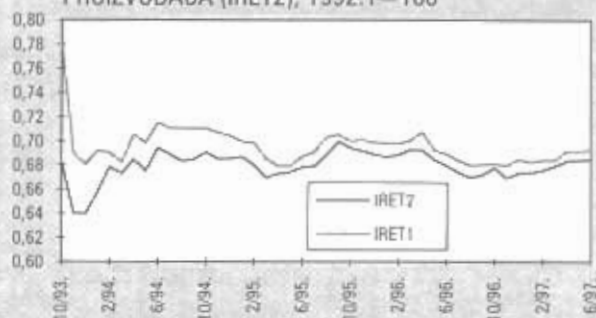
Visoka stopa rasta deficita tekućeg računa prvenstveni je rezultat rasta vanjskotrgovinskog deficita od 111,1% u prva dva mjeseca 1997. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine, te smanjenja suficita kod usluga u istom razdoblju od čak 72,0%. Za prvih pet mjeseci robni deficit je veći za 44,9% u dolarskom iznosu u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Ako pogledamo kunske iznose izvoza i uvoza, koji su pouzdaniji zbog jačih oscilacija tečaja dolara, možemo zamijetiti da je u svibnju došlo do blagog rasta izvoza i uvoza u odnosu na travanj. Izvoz je u svibnju 1997. godine bio 14,5% niži u odnosu na svibanj 1996. godine, dok je uvoz porastao za 33,3% u istom razdoblju.

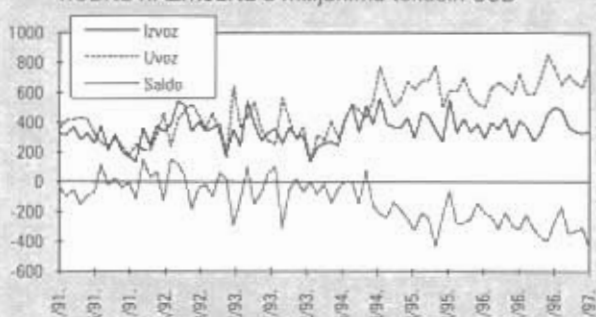
Na strani izvoza u prvih pet mjeseci 1997. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježimo rast, i kod proizvoda za reprodukciju od 3,7%, i kod proizvoda za široku potrošnju od 12,7%, i kod proizvoda za investicije od 13,2%.

Na strani uvoza u prvih pet mjeseci 1997. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježimo rast, i kod proizvoda za reprodukciju od 14,7%, i kod proizvoda za investicije od 58,7%, i kod proizvoda za široku potrošnju od 32,0%.

INDEKS REALNOG EFEKTIVNOG TEČAJA KUNE
UZ CIJENE NA MALO (IRET1) I CIJENE
PROIZVOĐAČA (IRET2), 1992:1=100

ROBNI IZVOZ, UVOZ I SALDO
ROBNE RAZMJENE u milijunima tekućih USD

PLATNA BILANCA
u milijunima USD (preliminarni podaci)

	1-2/97.	1-2/96.	indeksi 2/97./2/96.
Tekući račun	-448,8	-116,3	385,8
Financijske transakcije	489,7	95,3	514,1
Devizni rezerve NBH	136,2	11,6	1174,1
Neto greške i propusti	-177,2	9,5	

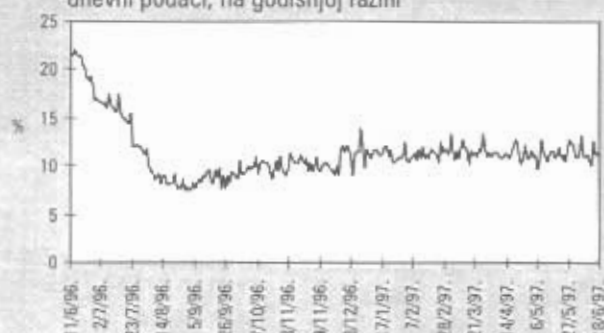
Izvor: NBH

ROBNI IZVOZ I UVOZ U MILIJUNIMA USD

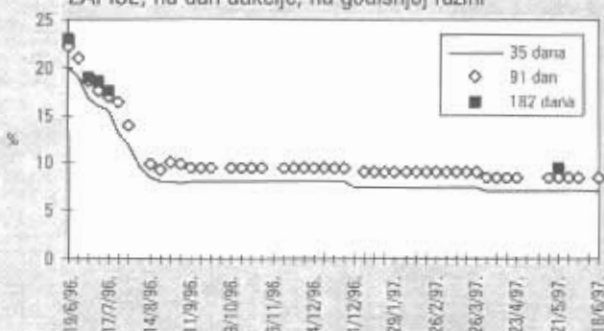
	1-5/97.	1-5/96.	5/97.	5/96.
Izvoz	1861,4	1868,7	337,1	433,2
Uvoz	3452,0	2966,8	776,3	637,1

Izvor: DZSRH

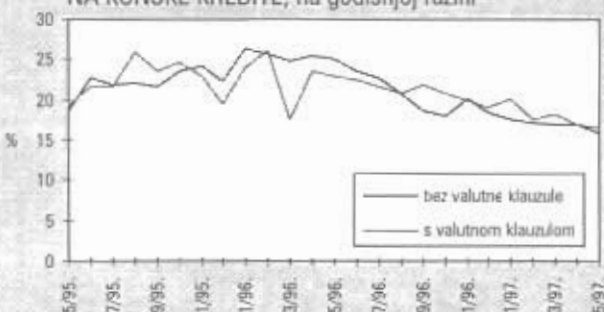
KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA ZAGREB
dnevni podaci, na godišnjoj razini

KAMATNE STOPE NA DRAGOVOLJNE BLAGAJNIČKE
ZAPISE, na dan aukcije, na godišnjoj razini

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA
NA KUNSKO KREDITE, na godišnjoj razini

TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

Na Tržištu novca je i dalje prisutna znatna oscilacija prosječnih dnevnih kamatnih stopa (između 10,8 i 13,4%). Kamatne stope su nešto više nego krajem prošle godine (mjesečni prosjek se povećao za oko 3 postotna poena u posljednjih 6 mjeseci), ali to je posljedica više razloga. Prvo, radi se pomaku ročnosti pozajmica na Tržištu novca od kratkoročnih (jeftinijih) ka dugoročnijim (skupljima), te od pozajmica uz opoziv (jeftinijih) ka ročnim pozajmicama (skupljima). Drugi uzrok je nesklad ponude i potražnje, a koji ne proizlazi samo iz želja sudionika na Tržištu novca, već i iz raznih limita poput maksimalnog iznosa pozajmica jednom dužniku. Bez obzira na porast kamatnih stopa, situacija na Tržištu novca nije alarmantna, jer su kamatne stope relativno stabilne gledajući mjesečne prosjeke u 1997. godini. Osim toga Narodna banka Hrvatske je poduzela nekoliko mjera koje bi trebale spriječiti rast kamatnih stopa, poput smanjenja stope obvezne rezerve i smanjenja kamatnih stopa na blagajničke zapise. Važno je napomenuti da se krajem travnja očekuju nešto više kamatne stope i zbog očekivanog smanjivanja likvidnosti bankovnog sustava. Posljedica je to obveze pravnih osoba da do 30. travnja plate porez na dobit po završnom računu za 1996. godinu.

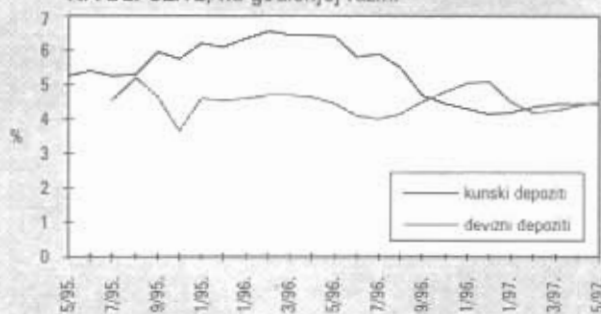
Kamatne stope na dragovoljne blagajničke zapise NBH su se na aukcijama u travnju smanjile i sada iznose 7% na rok od 35 dana i 8,5% na rok od 91 dana. Kamatne stope na trezorske zapise Ministarstva financija su također pale kao posljedica velikog interesa za njihov upis. Na posljednjim aukcijama postignute su kamatne stope od 9,75% na rok od 42 dana i 10,95% na rok od 91 dana.

Kamatne stope poslovnih banaka su lagano pale u ožujku, ali bitno je da se održava silazni trend aktivnih kamatnih stopa. Prosječna kamatna stopa bankovnog sustava na kunske kredite bez valutne klauzule iznosila je 16,9% (na kratkoročne kredite 17,0%, a na dugoročne 14,2%). Raspon između banaka je iznosio od 10,4 do 45,7%, najveće banke su dalje značajno ispod prosjeka. Prosječna kamatna stopa na kunske kredite s valutnom klauzulom je porasla za pola postotnog poena i iznosi 18,1% (na kratkoročne kredite 21,2%, a na dugoročne 12,9%). Između banaka je i dalje veliki raspon i iznosi od 8,4 do 38,1%). U travnju očekujemo daljnje snižavanje aktivnih kamatnih stopa poslovnih banaka.

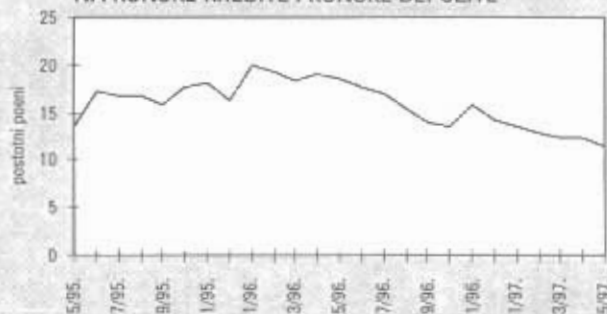
Kamatne stope na kunske depozite su u laganom porastu, naročito je to vidljivo kod oročenih kunskih depozita. Tako i banke prate lagani rast kunske štednje i doprinose vraćanju povjerenja štedioca u domaću valutu. Kamatne stope na devizne depozite su trenutno vrlo stabilne, nakon značajnog pada početkom godine. Nadajmo se da će štedioci ipak više štedjeti u domaćoj valuti, jer je uostalom i za njih malo unosnije držati štednju u kunama, gledajući pasivne stope domaćeg bankovnog sustava.

U 1996. godini kamatne stope su bile na nepoželjno visokoj razini i zbog problema nenaplaćenih potraživanja, neadekvatne pravosudne zaštite i nepostojanja vjerodostojnog instrumenta naplate. U 1997. god. smo ušli sa još uvijek istim problemom, jer usprkos najavama, izgleda da privredni subjekti i dalje svoju djelatnost namjeravaju financirati neetičnijim, ali izgleda jeftinijim načinom-putem neplaćanja obveza. U prilog nam ide podatak o nenaplaćenim potraživanjima registriranim kod ZAP-a, a koja su u ožujku iznosila oko 9,2 milijarde kuna. U prva tri mjeseca ove godine porasla su za oko 760 milijuna kuna.

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA DEPOZITE, na godišnjoj razini

RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KUNSKA KREDITE I KUNSKA DEPOZITE

Napomena: razlika (ispred) je izračunata kao razlika kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite bez valutne klauzule.

NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

